

Protokol

Litteraturstudie: Samarbejde mellem PPR og skole

Forskningsspørgsmål:

- Hvordan er pædagogisk psykologisk rådgivning i forhold til almene skoler organiseret?
- Hvilke udfordringer, dilemmaer og potentialer i relation til rådgivningsopgaven og samarbejdet mellem PPR og skole præsenteres og diskuteres i forskningen?
- Hvad peger eksisterende studier på skaber mening og kvalitet for de involverede parter (børn/elever, psykologer, konsulenter, forældre og skoleprofessionelle)?

Definitioner og afgrænsninger

Litteratursøgningen er afgrænset til at fokusere på pædagogisk psykologiske rådgivningsfunktioner og samarbejde med almene grundskoler, hvor psykologer eller pædagogisk psykologiske konsulenter yder støtte til elever og/eller skolens professionelle med henblik på at afhjælpe mistrivsel eller læringsudfordringer og/eller understøtte elever trivsel, faglige og sociale inklusion. Desuden har litteratursøgningen fokuseret på indsatser, der har som mål at udvikle skoleprofessionelles kompetencer ift. inklusion eller skolens pædagogiske praksis bredere set. I screeningen af studierne er der lagt vægt på indsatser og samarbejde, der retter sig mod grupper af elever, klasser, læringsmiljøet og lign. Hvilket samtidig betyder, at studier der primært omhandler udredningsforløb, hvor enkeltbørn testes med henblik på indstilling til specialpædagogisk bistand eller specialiserede tilbud er fravalgt. Vi har desuden afgrænset os fra studier, der omhandler specialskoler, (efter)uddannelse af (skole)psykologer og fra studier, der primært omhandler præsentation og diskussion af et specifikt behandlingsprogram, koncept eller konsultationsmetode.

Litteraturstudiets formål

Litteraturstudiets formål er at...

- give et indblik i og overblik over de centrale temaer i litteraturen på området. Hvilke problemstillinger diskuteres og med hvilke argumenter?
- give indblik i og overblik over hvordan praksisfeltets kontekst og historik skrives frem
- give et indblik i teoretiske og metodiske tilgange i litteraturen på området
- give et indblik i de grundantagelser studierne på området hviler på

- give et indblik i hvilke perspektiver der kommer til orde i forskningen, og hvilke forskelle og ligheder der skrives frem mellem de involverede parter oplevelser og vurderinger af rådgivnings/samarbejdsforløb?
- give inspiration til refleksion over den pædagogiske psykologiske rådgivningsopgaves historiske udvikling og aktuelle udfordringer ved at opsøge studier, der diskuterer forskellige tilgange og samarbejdsformer i et kritisk perspektiv

Litteraturstudiets design

Internationalt er der flere betegnelser, der dækker over den kommunale funktion, vi i Danmark kender som PPR (fx Educational-Psychological Service (eller counseling eller consultation), School Psychology eller School Based Counseling (eller consultation). Også i en nordisk sammenhæng er der forskellige betegnelser, meget varierende konstellationer af forskellige fagligheder og forskellige regionale organiseringer. Derudover er de pædagogiske psykologiske rådgivningsfunktioner organiseret ret forskelligt i forskellige lande med forskellige skolesystemer og forskellige traditioner og kulturer for politisk styring, samarbejde mv. Det er desuden også et felt, hvor der både er ret forskellige ord og tilgange til indsatser, der minder om hinanden – fx udredning og rådgivning ift. børn, der på forskellig vis bliver indstillet til hjælp - og meget forskellige konkrete betydninger af noget, der betegnes ens - fx er det meget forskelligt hvad betegnelsen PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) eller EPS (Educational Psychological Service) dækker over af indsatser. Det har derfor gennemgående været en udfordring at lave tilpas både præcise og afgrænsede søgestrengte. Det har derfor også været en proces, hvor søgeord er afprøvet af flere omgange og eksklusionskriterier er blevet justeret efter de første søgninger, som førte til en meget omfattende litteraturmængde. Efter den første screening af litteraturen valgte vi således også at afgrænse os fra studier, der beskæftiger sig med dagtilbud. Det skyldes at der var meget få studier, der omhandler dagtilbud, og vi vurderede at det ikke ville være muligt at skrive disse studier frem på en tilstrækkelig god måde indenfor forskningsoversigtens rammer. Vores indledende søgninger peger i den forstand på, at der er brug for mere fokus på og forskning om PPRs samarbejde med dagtilbud.

Søgeord

For engelsksproget litteratur er anvendt følgende søgestreng

((ab(School NEAR/1 psychologist* OR educational NEAR/1 psychologist*) AND (collaborat* OR cooperat* OR consult* OR counsel* OR support* OR inclusion*))

Første søgning gennemført primo 2020 var begrænset til perioden 2000-2020 og peer reviewed og søgt i titel-, abstract- og emnefelter i databaserne:

Australian Education Index

British Education Database

Education Database

ERIC

ProQuest Dissertations & Theses Global

PsycARTICLES

PsycINFO

Samme søgning blev gentaget nov. 2021 for perioden 2019-2021 og marts 2022 i databaserne

Australian Education Index

Education Database

ERIC

PsycARTICLES

PsycINFO

Der er i samme tidsperioder søgt på litteratur udgivet på dansk, norsk og svensk med nedenstående søgestreng

Dansk

("pædagogisk psykologisk" or PPR or skolepsykolog*) and (samarbejde* or Støtte or Rådgiv* or Inklusion*)

Databaser: bibliotek.dk

Norsk

(PP-tjenst OR PPT OR pedagogisk-psykologiske-tjenesten OR Pedagogisk psykologisk OR 'skole psykolog' OR PP-rådgiver) AND (Samarbeid* OR inklusjon* OR rådgivning OR støtte)

Databaser: ORIA/Bibsys Norge, Nordart (søgning på både engelsk og norsk)

Svensk

(elevhälsoteam* OR "Pedagogisk psykologisk*" OR skolpsykolog* OR Psykolog* Skolkurator* OR utbildningspsykolog*) AND (förskol* OR skol* OR "grund skol*") AND (samarbet* OR inku* OR rådgiv* OR stöd* OR elevhälsa*)

Databaser: Libris (Sverige), SwePub, DIVA

Endelig er der inddraget studier som forfatterne i forvejen kendte til, studier fremfundet ved referencer fra referencer og supplerende søgninger er gennemført (fx ift de temaer, som fremstod underbelyst, såsom forældre- og elevperspektiver). Disse studier har været underlagt de samme afgrænsninger, som gælder for de øvrige søgninger. Disse supplerende søgninger er inddraget for at sikre, at alle væsentlige studier kom med i litteraturstudiet.

For alle forskningsoversigter i Pædagogisk indblik er der fastsat en øvre vejledende grænse på 160 studier. Studier udvælges sådan, at de giver et bredt indblik i forskningsfeltet, enten teoretisk, metodisk eller gennem forskningsfund. Ligeledes er studierne udvalgt sådan, at de overordnet set medvirker til at repræsentere forskningsfeltet internationalt såvel som nationalt. I denne forskningsoversigt har vi imidlertid inddraget flere studier end de 160, hvilket afspejler problematikken med at afgrænse et komplekst og omfattende felt, samt at vi gentog søgeprocessen for perioden 2019-2021 og igen for 2022. 183 studier er læst i fuldtekstversionen.

Screening, herunder kriterier for inklusion og eksklusion

Al litteratur har været igennem en screeningsproces med de herunder anførte kriterier for in- og eksklusion:

Inklusion:

- Studiet beskæftiger sig med et eller flere af undersøgelsesspørgsmålene.
- Det markeres, hvis studiet er et metastudie.
- Der inddrages kun akademiske dokumenttyper, inkl. teoretiske udgivelser, konferencepapirer og empiriske studier.

Eksklusion:

- Forkert dokumenttype: Editorials, kommentarer, anmeldelser, policy dokumenter, biografier, uddannelsesopgaver: specialer, masteropgaver, bacheloropgaver.
- Forkert udgivelsestidspunkt: Studiet er udgivet før 2000
- Forkert sprog: Studiet er ikke publiceret på dansk, norsk, svensk eller engelsk.

Efter første screening blev yderligere eksklusionskriterier defineret for at reducere antallet af studier til en håndterbar størrelse.

- Studier, der primært omhandler indsatser for børn med særlige behov, special skoler/special education

- Studier, der omhandler specifikke indsatser for afgrænsede problemstillinger, fx læsetræning, matematikfærdigheder mv
- Studier, der omhandler rekruttering og (efter)uddannelse af skolepsykologer, rekrutterings- og ansættelsesforhold/supervision af psykologer.
- Studier, der omhandler fagfeltets udvikling (pædagogisk psykologi /educational psychology) i bredere forstand
- Studier, hvor psykologer indgår på lige fod med andre faggrupper – fx undersøgelser af flere faggruppers (eksempelvis socialrådgivere, lærere, psykologer) holdning eller praksis ift. et bestemt tema
- Studier, der omhandler psykologers forhold til religion/religiøsitet i skoler
- Beskrivelse/diskussioner af teorier/behandlingsprogrammer psykologer kan bruge i deres arbejde, men som har primært fokus på teorien/programmet og ikke på den pædagogiske psykologiske praksis
- Studier, der primært omhandler specifikke elevproblematikker (selvmordstruede/selvskade/højtbegavet /angst mv) og/eller specifikke elevgrupper (flygtninge børn, LGBTQ+ børn/unge og lign)
- Studier der omhandler skolepsykologers rolle ift. konflikter i samfundet (krig, radikaliserings, flygtninge mv)
- Studier, der primært omhandler test og /eller beslutningsprocesser der vedrører test
- Studier, der alene omhandler ungdomsuddannelse /highschool
- Studier, der alene omhandler dagtilbud / early childhood/preschool.
- Studier, der omhandler internet/digital baseret vejledning og konsultation
- Studier, der omhandler skolepsykologers rolle i en bestemt region eller land, hvor det er primært lokale forhold der diskuteres

Videnskondensering

Kondenseringen fokuserer på at besvare undersøgelsesspørgsmålene:

Kondenseringen skal referere oplysninger om:

- Hvad var forskningens formål?
- Hvad var forskningsspørgsmålene?
- Hvad var forskningsfundene?
- Hvilke tilgange blev anvendt
  - teoretisk, metodisk?

- I hvilken kontekst blev forskningen udarbejdet?
  - I hvilke(t) land(e) og by/område?
- Hvad bidrager studiet med i forhold til feltet? Herunder evt. anbefalinger
- Hvad bidrager studiet med i forhold til forskningsspørgsmålene?